

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tórfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Józan munkások.

Sok mindent tanulhatunk az alföldi néptől. Ott ugyan nincs annyira elterjedve az a szemre mutatóra való gazdálkodás, mint minálunk, vagy még följebb az ország szélei felé. Ott nem az utcai oldalon a legmutatósbabak a házak, hanem belül annál több jóléttel találkozunk. Ott sokszor kék mándliban vagy nyáron lobogós száru fehérműben jár az olyan ember, a kinek csak ezer holdja van a fekete elsőosztályu kövér földből.

Azért tudja olyan nehezen megszokni ezt a „fenn az ernyő, nincsen kas” czifra uraságot az, a ki onnan a józanabb észjárású vidékről jutott ide a görbe országba, a hol egy dombról meglátni egy egész nagyközség határát.

Oda alul jobban megtudják fogni a dolog végét. A kinek terem valamije: gyümölcs, zöldség vagy más eladnivaló, legyen az ur vagy paraszt ember, mind fölkel az érés idején hajnalhasadtakor és viszi vagy viteti a piacra, a hol vaggon-

sámra veszik a kofák és szállítják Budapestre, Bécsbe, Berlinbe vagy még távolabb vidékekre is.

Azon a népen nem tudott kifogni még a török sem, tuljárt az annak az eszén is. Meghódolt neki és vitte az adót a nagyságos pasáknak, de otthon a saját városaiban ő maga volt az ur és maga kormányozta önmagát.

Ennek az alföldi népnek tulszaporodott ivadékait látjuk most itt dolgozni városunk utcáin pár hét óta. Tünetnyes gyorsasággal felvigják a földet, tünetnyes gyorsasággal embrenyi mély árkok vonulnak az utcák szélein és azokba illesztik bele a vízvezetési vascsöveket.

Nálunk itt fenn is vannak erős emberek, tán erősebbek, nagyobbak is, mint azok, a kik Hevesmegyéből, Békésből, Kalocsáról s a Dunántul némely vidékéről jöttek ide dolgozni.

De a mi munkásunk mind lassu tempóra dolgozik, hogy valamiképen meg ne erősse magát. Perczekig tart mig a pi-

páját megtömi, perczekig, mig meggyújtja és beszélget a pajtásával; azután erősen megkritizálja a munkát: Ni, a fölívagni való fában még göres is van! És ember legyen az, a ki száz favágó közt egy olyat talál, a ki némileg is kiállaná a versenyt az alföldi munkással, kivált a kubikos földmunkással.

Ez dolgozik egyenletesen, közbe nem beszélget, nem pletykázza el a falu összes vénasszonyainak mondókáit és a mi fő, nem szalad minden órában, vagy naponként háromszor négyszer a sarki koresmába pálinkáért. Sőt — horrendum dictu — nem is látni őt, hogy pálinkát innék.

A mi embereink azt képzelik, hogy erősít a pálinka, azért isznak sűrűn és nagyokat közbe-közbe és hosszú áldomást utána. Sőt annyira hozzá vannak szoktatva az ördög italához, hogy a legtöbb hozzá sem akar fogni a munkához pálinka nélkül.

Az alföldi kubikosok között pedig több egyáltalán nem iszik szeszes italt, vagy ha iszik: bort, sört, azt is csak vasárnap,

TÁRCZA.

A szobor.

Áll a szobor magas talapzaton,
Hozzám beszél, figyelve hallgatom;
Isten hozott, te régi hű barát!
Gondoltam én itt is gyakorta rád,
Itt, hol sok év előtt, szülő hazám,
Porondján érczalakká változám,
Halott érezéde, de melyben nincs kihalva,
Él s működik még, szellemem hatalma.

A gyors idő folyását szemlélem itt;
Árján viszi a lét küzdelmeit.
Hulláma föl-től hág, meg vissza hull,
S így foly örökké változatlanul;
Ezt tükrözi, midőn tekintgetem,
Réges-rég eltűnt földi életem;
De mind arról, mit így látok vagy érzek,
Csak te érted, csupán neked beszélek.

Mily élet volt az! Te jól ismered,
Örömeit, fájdalma tengerét,
A gyötrött szívet, a tarolt mezőt;
Melyre diszt, a hideg hold ténye szőtt,

De most már lásdd, ime körös-körül
Lábaimnál virágszönyeg terül.
Tövisei mind eltűntek előlem,
Mert hű valék, mert — szobor lett belőlem.

Éjtéli csendben jön egy pillanat,
Zendülni hallom néma lantomat.
Balzsam volt hajdan bűbajos szava,
Midőn sebekből — vérzett a haza!
Most a multat felejtí a jelen,
Új hangok mellett, régi küzdelem,
Lázás erők egymásra törve fornak.
Oh! mondd, nem jobb-e itt állnom szobornak?

Rimaszombat, 1911. június 8-án.

Lévay József.

Tripoliszról.

A most folyó olasz török háboru idején bizonyára nem lesz érdektelen olvasóink előtt, ha a háboru céljáról: Tripoliszról egy kis ismeretést közlünk.

Tripoliszország Észak-Afrikában fekszik a Földközi tenger partján, épen Olaszországtól délre. A törökök már évtizedek óta inkább név-

leges urai voltak ennek a tartománynak, mert olyan távol esik Törökországtól, hogy az elszegényedett török nem igen győzte pénzzel és katonával ennek az országnak fejlesztését, azért a Tripoliszban székelő pasák majdnem önálló hatalommal uralkodtak, de az adót beküldték Konstantinápolyba.

Tripolisz virágzó ország volt a régi görög-római világban. Maga az elnevezése is görög eredetre vall, magyarul azt jelentí: három város. A tengerpart és környéke telve van az ókorban virágzó városok romjaival. Mindentelé rombadólt várak, villák és vízvezetékek maradványai láthatók.

A római uralom vége felé virágzó kultúra volt itt, különösen egész Észak-Afrikában elterjedt a kereszténység és kiváló tudósokat adott a világnak, mint a milyenek voltak az egyiptomi egyházi írók és doktorok és a Tripolisz szomszédságában élt szent Ágoston, hippói püspök.

A görög-római keresztény kultúrát letarolta az izlám tanatizmusa, a mely fölöslegesnek és károsnak tartott mindent, a mi a korántól, Mohamed próféta szentírásától eltérő tanításokat vallott. Ezért égették föl például a világhírű alexandriai könyvtárt. Ezért pusztították el Egy-

Nedves pinczék

és

lakások!

„BIBER“
„BIBER“
„BIBER“

a jelenkor legtekéletesebb szigetelő anyaga, mely lehetővé teszi nedves pinczék, lakások és minden egyéb vizállásos helyiségek tökéletes szárazzá tételét.
rendszerü szigetelés készítése nem igényel különös szakismeretet és a legkörülményesebb szigetelések is használati utasítás alapján mintegy házilag elkészíthetők.
megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is, valamint kiválóan alkalmas új épületek alapfalainak szigeteléséhez.

Prospektust, használati utasítást s minden egyéb felvilágosítást készséggel ad a „Biber Művek” gyári raktára:

Braun Zsigmond

vaskereskedő

∴ RIMASZOMBAT. ∴

akkor sem a korcsmában, hanem haza viszi magának és a keresményét nem adja át a sarki söntésnek áldozatul, hanem haza küldi a családjának.

Ilyen az a derék munkás alföldi kubikos nép, a mely nem restell dolgozni és elvégzi a munkát az ország minden részében, ha otthon nincs munkája.

Ő nem esik kétségbe, nem megy Amerikába bizonytalan spekulációra, hogy uri ruhát ölthessen, hanem elmegy dolgozni idehaza és megmarkolja a dolog végét két kézzel. Nem akarja az Istent letagadni a trónjáról, hanem dolgozik mindig, a mikor dolgot kap, józanon és azt a közmondást tartja: „kaparj kurta, neked is lesz!”

Nem tudom, talán azért is tetszenek nekem ezek az emberek, mert magam is az ő vérükből való alföldi vér vagyok, a melynek az a tulajdonsága, hogy nem esik kétségbe soha semmi fölött, hanem elkezd dolgozni és szerezni. De ha összehasonlítom őket a mi szép szál felsővidéki munkásainkkal, annyi különbséget látok, mint Makó és Jeruzsálem között.

És ennek a különbségnek a legtöbb okát abban látom, hogy az az alföldi atyafi nem járát le a garatján naponként és többször pálinkát; nem butítja el az agyát vele, nem teszi magát állattá és rabszolgává; hanem dolgozik, mint ember tiszta agyvelővel, tiszta ésszel, ép érzékkel; dolgozik, mint olyan ember, a ki belátja, hogy neki a munka kötelessége, mert abból tartja magát és családját; dolgozik komolyan, megfogva a dolog végét, mert belátja, hogy a jó munkást megbecsülik és jobban fizetik, mint az olyat, a ki mókával, ezertéle parádéval abban sántikál, hogy a dologból minél kevesebb jusson becses személyére és minél több másra.

Nem is igen lesz az ilyen józan munkásból kommunista, vagy más ilyen ábrándos felekezetenek a híve, mert nem bolond, hogy ő többet dolgozzék és annyit

kapjon, mint valami lusta mókázó, a kinek agyában a pálinka támaszt buta álmokat és izmait a pálinka erőtlenti évről-évre.

Volt nekem évekkal ezelőtt egy becsületes favágóm, a ki elég jól elvégezte dolgát. Az első esztendőben nem kért előleget, a másodikban már kért és egy részét elitta; a felesége szidta, hogy „a fene rágja ki a torkát.” Megfogadtam tovább is, de öt-hat év alatt olyan iszákos, olyan korcsmázó lett, hogy csak a korcsmárosoknak dolgozott előlegbe adott pálinkaért: engem elhanyagolt, kénytelen voltam elcsapni. Ettől, meg a feleségétől hallottuk, hogy akárhány favágónak 100—200 korona pálinka kontója van a sarki korcsmákban.

Uraim, nézzünk szét és tanuljunk! Itt dolgoznak a józan munkások utcáinkon, a színmagyar alföldi kubikosok! Miért nem tanul azoktól a mi felsővidéki magyar népünk jó munkát és józan életet? És ha nem tud magától tanulni, miért nem tanítja rá az ur, a kinek több belátása van, még erélyesebb eszközökkel: a korcsmák, pálinkás butikok megrendelése, esetleg bezáratása árán is?

Utóvégre is, tanulni senkitől sem szégyen és az alföldi magyar munkás igen becses tanúsággal szolgál, a mi aranyat ér a mi népünknek. ©

A főispán köszönete.

Lapunk mult számában részletesen megemlékeztünk arról a lelkes, meleg ünneplésről, melyben *Bornemisza* Lászlót, vármegyénk jeles főispánját részesítették arcképének leleplezése alkalmából. A dr. *Fornet* Gyula vármegyei főjegyző lendületes üdvözlő beszéde, melyben a mostani főispán alispáni érdemes működését méltatta, mély nyomokat hagyott a jelen voltak lélekben, de nem kevésbé hatásos volt a szívélyes és őszinte érzésből fakadó köszönet, melyet a főispán mondott az ünneplésért s melyet a hű referáda kiegészítéseként a következőkben közlünk:

forrón és vakítóan tűző nap, a sötét-kék égbolt és a mozdulatlan homok látható, csak alig érezhető szellő lengedez. Minden, minden csendes és kihalt” . . .

A mai Tripolisz tartomány területe 1,051,000 négyszög kilométer, körülbelül 1,200,000 lakossal. Az egész tehát vagy négyszer nagyobb mint egész Olaszország, de a népessége vagy huszonötöször kevesebb, mint Olaszországé. A főhelye *Tripoli* a tengerpart mellett, mintegy 36 ezer lakossal. Ez a főváros azok közé a városok közé tartozik, a hol még nincs villamos vasút, de még lövönat sincs. Az egész város piszkos, szennyes, de talán a legszennyesebb a zsidó városrész, a ghettó. Itt 8 ezer spanyol származású zsidó lakik, hatalmas termetű, tojásdad arcú férfiak itt is kereskedéssel foglalkoznak apró boltjaikban.

Az egész Tripoli vakító fehér sziklákon épült, lapos tetejű házai közt érdekes embertömeg hullámszik. A kövezetlen poros utcákon ott nyüzsgő az afrikai népek egész keveréke. Ott láthatatsz arabokat fehér ruhában, vörös fezzel fejükön; arczuk sárga, hajuk és szakálluk fekete. Láthatatsz még világosabb arcú mórokat fehér ruhában, hajuk, szakálluk fekete, szemek nagyok, fejükön turbán van, fehér ruhájukat arannyal vagy selyemmel dusan himzett öv kapcsolja össze. Ezek is kereskedők. Ott láthatod a hatalmas, izmos négerek tömegét, fekete arczszínnel, göndör hajjal, fehér gyapju burnuszban, a melyet fejükre és vállukra hajtának. Ennek a három néptörzsnek: az arabnak, mórnak és né-

„Tekintetes várm. bizottsági közgyűlés!”

Ezen ünnepélyes és reám nézve — örökre felejthetetlen pillanat hatása alatt — elfogult kebellem emelem fel szavamat: hogy irányomban, a kegyes jóindulatnak és szeretetnek ezen újabb bensőségteljes kinyilatkoztatásáért, hálaérzettel áthatott szívem melegével — legőszintébb köszönetemet kifejezésre juttassam!

Ugy tekintem a Tekintetes vármegyei közgyűlés közérzetének ezen osztatlan megnyilatkozását, mint 24 évi férfit büszkeséggel és önérzettel viselt alispáni tiszti szolgálatomnak mindenekfelett megtisztelő és reám nézve legbecsesebb jutalmát és elismerését!

Legőszintébb köszönetemet kívánám egyidejűleg kifejezni az én kedves barátomnak, a vármegye főjegyzőjének is, ünnepi gyönyörű szónoklatában személyemet és munkásságomat érdemen felül elismerőleg kiemelő ékes szavaiért. Bizonyára egy egész élet jávarésze, együtt eltöltött hivatalbeli közös célra törekvő és együtt értő békés munkásságnak emléke és barátsága, szíves jóindulata sugallta beszédének ezen jóleső melegségét!

Tekintetes bizottsági közgyűlés! A végzet megváltozhatatlan rendelkezése, a természet rendje — az ember földi életét és munkásságát az évek korlátolt számához kötötte, és ha az egyén ennek korhatárát átlépi, már sokat nem remélhet s nem kívánhat! Jól tudom, hogy nekem is nemsokára télre kell vonulnom a cselekvő munkásság teréről. Tiszta lelkiismeretem megnyugvásául fogom helyemet elhagyni!! De kegyességökből elkészített arcképem itt e teremben — melyhez férfi munkásságomnak annyi kedves és még küzdélmeiben is kellemes emléke fűződik és a festő-művész által oly élethűséggel a kifejezésre juttatott tekintetem az utónemzedék előtt itt fog állani. — Szívemből kívánom tehát, hogy buzditólag figyelmeztesse és ösztönözze őket, miszerint ezt a mi áldott kedves vármegyénket szeressék oly igaz fiúi szeretettel, mint én szerettem; — törvényes, alkotmányos önkormányzati jogainak legyenek oly hűséges őrei; közjavanak és közérdekének oly önzetlen buzgó munkásai, mint hosszú tisztviselői szolgálatom egész ideje alatt mindig lenni törekedtem és voltam!!

Jól tudom, szolgálatom hosszú ideje alatt nem minden történhetett akként, mint azt óhajtottam és elérni kívántam volna. De méltóztassanak ezt, az egyes ember erejét meghaladó gyengeségnek és részben a viszonyok és körülmények ezt felülmúló erősebb ellenhatásának tulajdonítani; mert tiszta lelkiismerettel tehetek nyugodt hitvallást arról, hogy az én teljes erőm-

gernek asszonyai letátyolozzák arczukat mohamedán szokás szerint.

A piszkos és a nemtörődömség igen szembe-tűnő az utcákon. A rombadólt 400 éves várfalakon kívül van a vízvezeték, a nyitott ciszterna, a melyben megposhadt a víz. Ebben a pocsolóban elhullott tevék testein rágódnak a kóbor kutyák és a patkányok.

Az arabok és a négerek kívül laknak a városban. Hatalmas, szabad térségen emelkednek a sásból összerótt sátrak, hasonlóan egy-egy hatalmas méhkaszhoz. Minden sátor felső részén a bejáró fölött nyílás látható, a melyet sásból készült lap főd be. A sátrak belseje sötét. Itt húzódik meg az egész család, benn és a sátor körül van az állatok nyugvó helye is. Az asszony ritkán hagyja el a sátor környékét, itt él gyermekeivel és itt végzi dolgait. A férfiak gyékényt fonnak a homokon. A sátortábor közepén egy elfalazott vízmedence áll, itt fürdenek és imádkoznak a korán parancsa szerint a mohamedánok.

A másik nagyobb város a barkai tensik szélén épült *Bengázi*, körülbelül 25,000 lakossal. Itt némi civilizáció is létezik, mert 6 kilométer hosszú vasutvonal indul ki a városból.

A többi jelentékenyebb város inkább csak egy-egy gyepsziget (oázis) a homoksivatag közepén. Ilyen Tripolitól délre *Ghadamesz*, azután Fezzán tartomány főhelye *Murzuk* és a legdélibb *Ghat*, a mely a Szahara sivatagban mélyen bent fekszik. Murzuknak 10000 lakosa van és a karaván kereskedelemnek a Szaharán át Szudán felé. Együttal itt és a szomszéd oázisokon

tomot, ezért dulták föl Tripoliszt is; ennek a vandalizmusnak emléke ott az a sok rom és omladék Észak-Afrika partjain.

Pedig kellőleg művelve; virágzó és termékeny vidékek hosszú vonala lehetne a tengerparti táj. Tripoli város környékéről így ír egy európai utazó: „A városból kijutva magas homokfalak közt vezet az út. A falak nagy kiterjedésű narancs, citrom és datolyapálma ligeteket öveztek. A homokfalak tetején a kaktusz tülevelei merednek ég felé. A narancs és citromfák itt bokorszerűen nőnek, már a föld színén szétágaznak a galyak és olyan sok gyümölcsöt hoznak, hogy mindegyik fa szinte roskadozik a vörös-sárga gyümölcs sulya alatt. A kertek termőföldekkel váltakoznak, a melyeket szintén magas homokkerítések vesznek körül. Ebben a boldog országban egész éven át gyümölcsöt teremzenek. Áprilistól júniusig mandula, barack, júliustól szeptemberig füge és szőlő, októbertől decemberig datolya és olajbogyó, novembertől ápriliséig többféle narancs és egész éven át citrom terem. A datolyapálma-ligetek sudár törzseikkel, zöld lombkoronáikkal gyönyörű panorámát nyújtanak a szemlélőnek. A datolyapálma-ligetektől rögtön a beláthatatlan terjedelmű sivatagba jutunk, a melynek zsarnok uralkodója a vörös-sárga homok. Sehol egy növény, sehol egyetlen fűszál. A futóhomok alaktalanul széles, vagy magas hullámokban terül el köröskörül. Olyan itt minden, mintha a tenger felborzolt hullámai valami földöntúli hatalom parancsára homokká változtak volna és egy csapásra minden életet megdermesztettek volna. Csak a

beli törekvésem hiányán, nem törött meg munkásságomnak kívánt sikere!!

Átlépve a végzet rendelte kor határát munkásságomnak, jövőre nézve sokat már nem remélhetek, de szeretettel áthatott szívem melegével ígérem: hogy azon az uton haladva, melyen hivatalbeli szolgálatom egész ideje alatt következetesen hűséggel jártam, jövőre és életem utolsó leheletéig igyekezni fogok, vármegyém közérdekei és közjavára mindenkor hűséggel és becsülettel teljes erőmből munkálni. Ezen lelkiismeretes munkásságomat ezennel ünnepélyesen jövőre is készségesen felajánlom s hogy ezáltal azt a hálát, mely irányomban mindenkor kinyilatkoztatott kegyességükért és jóságukért szívemet és lelkemet áthatja, habár csekély részben is leróni igyekezzem.

Ezen meleg érzelmektől áthatva, őszintén megköszönve szíves jóindulatuknak és elismerésüknek ily lelkes megnyilatkozását, mely az én életem leáldozó napjait a megelégedés és a megnyugvás boldogító és felemelő érzetével megaranyozta. — Magamat a Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés kegyes jóindulatába és barátságos érzületébe ajánlom.

Széljegyzetek.

Mintha az emberiség szelleme a Pál fordulását mutatná! Legalább ez az érzet csapja meg az embert, ha úgy beleilleszkedik az élet forgatagába és úgy arra engedi magát, hogy ez valami sejtelmesszerű benyomást gyakoroljon reá!

Valóban úgy van! Higyjék el uraim és hölgyeim. A modern ember kezd fáradt lenni. Kimerül azokban a törekvésekben, melyek oda irányulnak, hol az emberiség javainak érzékpuit kell döngetni, de látja, hogy nincs az a Bontod, a kinek vasmarka szétrepesztí azokat . . .

Biztos, hogy széles vállal, vas marokkal, Herkulesi erővel dolgoztunk! Ezt nem tagadja senki. Az is bizonyos, hogy ebbe a hatalmas alakba még hatalmasabb szellem szorult. A fenség, a szépség, az erő, az okosság és mind az, mi embert méltóan emberré tesz: ez mind meg volt bennünk.

Mikor pedig rá néztünk magunkra: megszállt az öntudat hatalma: az ész. Éreztük, hogy ez az ész rakja a bilineseket a világra. Mert mozdony, gőzhajó, biplan, dreaugneungh, levegő, föld, csillagok mind rabszolgái az észnek: gázol rajtuk királyi fönsséggel, fönsséges hatalommal.

Ettől az érzettől azután büszkék lettünk. Büszkék nagyon! Megszállt a korlátlan uraság tultengése, melytől kiduzzadtak ereink is. Vértünk hevesebben pezsdült; keblünk erősebben

terem a legtöbb datolya, a melyből nagy mennyiség kerül kivitelre. Ezenkívül kereskednek Tripolisban elefántesonttal Afrika belsejéből, továbbá strucczóllal és haltával. A halta olyan káka és sástéle növény, a melynek hártyszerű vékony belseje papirosnak is alkalmas. A sivatag vidékeken beduin és berber népség lakik, akik többnyire nomád életet élnek és sokat küzdenek a nélkülözésekkel és a vadállatokkal.

Igen nagy baja Tripolisznak a vízhiány és az országutak hiánya. Itt csak karavánutak vannak a homokon át Ghadamesz és Murzuk felé és onnan a Szahara sivatagba. Ezek csak afféle csapások a homokon keresztül és ha eső esik, feneketlen a sár, ha meg nincs eső, az óriási portól alig lehet mozdulni. Leginkább a tevé alkalmas széles talpaival a sivatagi utra, ezért hívják ezt az állatot a sivatag hajójának.

Ha Tripolisban hónapokon át nem esik eső, akkor éhínség üt ki a lakosság közt és a nagyobb városokba mennek koldulni.

Ha azonban helyenként artézi kutakat fúrának, akkor öntözéssel termékenyvé tehetnék az országnak sok vidékét és okos gazdálkodás mellett valóságos gabona és gyümölcs tárháza lehetne az anyaországnak.

Ha Olaszország birtokba veszi Tripoliszt, reá vár az a feladat, hogy utak és vízművek építésével kulturát létesítsen ezen az óriási kihasználatlan területen, a hol sokkal több ember jól megélhetne, mint a mennyi most a letarolt, elhanyagolt tájakon tengődik.

Ez lesz Olaszország feladata Tripoliszal.

— hz —

zihált és lábaink alatt bambán mordult a föld, mint a medve, a kit orránál ránczigál az időmitó erő.

Es azután mit csináltunk? Megvakultunk! Pardon, ezt korán mondtam ki előre. Nem! Mikor az indulás kezdetén voltunk: úgy néztünk ki, mint a sötét éjben a mozdony, melynek homlokán ott csüng a piros lámpa.

Határozottan ilyenek voltunk. Rohanásunk gyors volt; dübörgésünk mértföldre ható; utunk biztos és homlokunkon ott égett a sötétséget eloszlató lámpa fénye, jelvénye: az ész. Már most másodszer mondtam: az ész. Es ez legyen a harmadszor . . .

Nos és? Most gyerünk tovább. Gyerünk, gyerünk, mert hajt a gondolat! Eszünk elfelejtkezett magáról. Sajnálom, hogy így van, de ki kell mondanom, mert igaz. Érezte ugyan a magas, királyi rendeltetést: de mikor megnőtt, ledobta a bibort magáról és azt mondta: én vagyok az úr a világon. Sőt azt is mondta, hogy a csillagokról is ledobok mindenkit, mert az én székhelyemmé teszem a világ mindenséget . . .

Kérem, ráismernek önök erre az észre? Ismerik? Ugy-e, igen! Óh nagyon. Modern életünk szelleme tele van ennek a büszke észnek telefon hálózataival és mindenütt és mindenüvé eljut.

Es ez talán csak nem baj? Ki az a maradi ember, a ki az észnek szemérműleket, szulzókat, sülyesztőket, akasztókat akar biggyeszteni? Nem, nem! Bocsánatot kérek, ez nem igaz. Nem erről van szó.

Csak egyet akarok tisztelettel mondani, hogy ez az ész mindent tudott, mindent megismert, mindent igába hajtott: de *egyét nem tudott: hogy kicsoda ő; egyet nem ismert: hogy milyen ő és egyet nem hajtott igába: önnön, tulajdon maga magát.*

Ez volt pedig a baj. Mivel nem tudta, hol van az ő határa, hivatlan területeken kószált. Mivel nem látta, hogy hol az ő útja: uttalan utakon tévelygett. Mivel nem tudta, mit lehet neki birni, sok olyan dolgot fogott meg, melytől megégette — a kezét.

Igy azután czipelte óriási, hatalmas szép testét is magával. Kezdetben jó volt ennek a testnek, a *modern ember testének*. Hogyne, mikor a királyi fenség: az ész, rászabadította mindenre. Mert hisz, a fékevesztett fiatal test mire nem képes? Es mit meg nem tesz, a hol a kék, öröm, mámor a művelt ész öntudatának spitzes könnyelműségével egyesül? Mi? Nem igaz? Ha nincs észbeli, erkölcsi fék és van szépség, erő, vér, gyönyörű termet? Kinek szebb az élete, mint azé? Kinek van jobb dolga, mint az ilyenek.

S lám, a modern ember ezt mintázta. Komolyan, hogy úgy van. Neki nem kellett más, mint *ész és test!* Semmi egyéb, mint látás és élvezet! Birás és öröm! A többi, a mi hódolatot, lemondást; a mi leszerelést és önmegtágadást igényel, pl. hit, erkölcs, általános emberi javak; közjó; ezt mind lerázta, ezt mind kiirtotta, ezt mind letiporta . . .

Es ime! Ime, mi *van ma?* A modern ember kezd *öregedni*. Eszét eltompította és testét cse-nevésszé tette. Az öregkor élenktelensége és lomhasága vesz rajta erőt. Azt kell mondani, hogy *lumpolt egy nagyot*. Mig a mámor üzte, addig jó volt! De most, hogy józanodik, bátran kérdezhetjük tőle: *hogy vagy öreg?* Hisz te lumpoltál; te másnapos vagy: neked spitzed van? Hát hogy vagy?

— Hadd el, bolondság az egész!

Igen, csak ezt kezdi válaszolgatni a modern ember. Es ezt akartam mondani, mikor a széljegyzetek elején úgy kezdtem, hogy a Pál fordulóhoz közeledünk.

Mert pl. a büszke ész dülekedéseivel, önkivületi hánykolódásaival szemben, határozottan meg lehet állapítani a *hitközöny* mulását. Nézzünk szét városainkban és látjuk, hogy az ész uira a hit berkeibe vonul. Az uri osztályt is mozgatja valami, és idők jele, ha megérti, hogy milyen nagy feladatot teljesít és hogy milyen mulasztást pótol. *Mert ha visszafordul: megáll a nében is az anarchia, a demoralizáció és sülyedés szelleme.*

Hogy tudósok is táradnak és fölhangynak a tulzással: ez csak természetes, mert hiszen soha sem volt úgy, hogy valódi tudomány harcolt az emberiség szent javai ellen, és sohasem volt

tudós, csak legfeljebb könnyüvéru dilettáns, aki erre vállalkozott.

Ha azután így az ész minden egyéb kulturális haladásra képes és jogosult tulajdonainak érvényesítése mellett újra békét hagy azoknak, az elveknek, melyek föltétlenül szükségesek, akkor a testi ember is azonnal csömört fog érezni és visszaszerzi fiatalos erejét.

Akkor föl fog kiáltani, hogy adjatok nekünk igazi örömeket! Mert mi nem akarunk nem élvezni. De adjatok valamit! Ami állhatatos és ami nem tesz tönkre! És szenvedélyesen, erősen fogunk élvezni!

De eddig mit adtatok? Óh a *már ezerszer megunt és azután ismét fölhevült vért!* Mindig csak ezt! Es jól esett? Nem értem, nem értem! Weltherek, Byronok abszintós pohara csömört terjeszt maga körül és ráviszi hatásait a testre, a halál felé. De Istenem, mi nem akarunk halni, hanem élni . . .

Igen, élni és élni és élni!

Igaz-e, hogy fordulás felé indulunk, fordulatokon állunk?

Ki nem látja?

Olvasóinkhoz. E hó elején batorkodunk olvasóink egy tekintélyes részét levélben előfizetési hátrálékuk beküldésére tisztelettel felkérni; — ez ideig — sajnos — még alig egy-két helyről kaptunk erre valamit. — Ez uton is batorkodunk újlag felhívni mindazok figyelmét, kik hátrálékban vannak előfizetéssel, hogy azt e hó végeig okvetlenül beküldeni sziveskedjenek, mivel ellenkező esetben kénytelenek lennénk a lap további küldését beszüntetni.

Rimaszombat, 1911. október 14.

Kiváló tisztelettel

a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala.

Hírek és vegyesek.

Közjegyzők kongresszusa. Budapesten a lefolyt héten tartották meg a királyi közjegyzők országos kongresszusukat, melyen városunkból *Medveczky Sándor*, Nagyrőczéről *Kubinyi János* közjegyző vett részt.

Országos jogász-gyűlés. A Budapesten e héten tartott országos jogász-gyűlésen dr. *Kálniczky Géza* és dr. *Osváth Gyula* sárospataki akadémiai tanár is részt vett.

Kinevezés. *Kollár János* kunszentmiklósi ref. gimnáziumi tanárt a vallás- és közoktatási miniszter a deési állami főgimnázium tanárává nevezte ki. A kinevezett tanár özv. *Kollár Jánosné* derencsényi földbirtokosnő fia és a rimaszombati főgimnázium egykori növendéke.

Új udvari tanácsos. Dobsina város jeles szülöttének: dr. *Sztehló Kornél* budapesti ügyvédnek, az ágost. hitv. ev. egyetemes egyház ügyészének és a protestáns közös bizottság előadójának a közügyek terén, de különösen egyházi téren sok éven át szerzett érdemei elismerésül a király a m. kir. udvari tanácsosi czímet adományozta.

Üdvözlő küldöttség. Az eperjesi ág. h. ev. főgimnázium új épületének fölavatásán a rimaszombati főgimnáziumot *Kerekes Dezső* és *Wallentinyi Dezső* dr. tanárok képviselték, akik az ünnepi aktus alkalmával kifejezték a testvér intézet üdvözlését.

Pénzügyi kinevezés. A király *Zádor Mór* pénzügyi tanácsos, győri pénzügyigazgató-helyettest, ki mint pénzügyi titkár városunkban több éven át működött, a békésgyulai pénzügyigazgatósághoz pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

A szobor. Említettük lapunkban, hogy *Lévay József*, Borsodmege nyug. alispánja, a jeles agg poéta, ki Tompa Mihálynak gyermekkori barátja volt, régi jó barátjánál *Bornemisza László* főispánnál tett látogatása alkalmával a Tompa-szobrot is megnézte. Az ércalak előtt megilletődve állott, s megszállotta az ihlet az ősz poétát, ki lelke érzelmeit ez alkalommal versbe öntötte. A szép költeményt — melyet multkoriban a Kistaludy-társaság ülésén olvastak fel — a főispán ur szíveségéből sikerült megszerezniünk, s lapunk mai tárczarovatában közöljük.

Kinevezés. *Hammer Adolf* okl. tanító állami tanítóvá neveztetett ki és szolgálattételre

a helybeli m. kir. földműves iskolához osztattott be.

Reformáció-ünnep. A rimaszombati ref. egyház 1911. évi október 31-ikén, délután öt órakor, a főgimnázium tornacsarnokában, a reformáció 394-ik évfordulója alkalmából, vallásos estélyt rendez a következő műsorral: 1. Gyülekezeti ének. — 2. Imádság, *Czinke István* ref. lelkésztől. — 3. Ünnepi beszédet tart *Sörös Béla* losonczyi lelkész. — 4. Istenért és szabadságért. Melodráma. Szavalja *Éles István* zeherei lelkész; a zenei részt harmoniumon játssza *Halász József*. A darabban előforduló énekeket előadják: a) Luther énekét uni-sono éneklék a ref. női kar tagjai; b) a Gályarabok énekét előadják *Angyal István* és *Szűcs György*; c) Rákóczi imádságát éneklék *Angyal István* és *Szűcs György*; d) Novák Sándor „Nagyajtényi sikon letörött a zászló” cz. kurucz dalát éneklék *Szűcs György*; e) Bathó János „Kesereg a holló” cz. dalát éneklék *Szűcs György*. Tárogatón játszik *Zámbó Illés* Bertalan tárogató művész; f) „Föl, föl vitézek” cz. dalt éneklék a ref. női kar; g) Hymnusz, éneklék a női és férfiszereplők és a közönség. — A lélekemelőnek ígérkező vallásos ünnepélyre, — a megelőző éveken tanusított meleg érdeklődés folytán — testvéri szeretettel meghívja, vallásfelekezeti különbség nélkül, városunk közönségét a ref. egyház előjárására.

Szerkesztő változás. A helyben megjelenő „Gömöri Ujság” kiváló tollú szerkesztője, lapunk volt munkatársa: *Györy Lajos* mérnök másodlagos elfoglaltsága miatt megvált a lap szerkesztésétől. A vezetést egy szerkesztő-bizottság vette át.

Eljegyzés. Klein Dezső, a feledi vasúti vendéglős fia eljegyezte Grünfeld Ilonkát, Grünfeld Sámuel várgedei kereskedő leányát.

Szolgabíró választás. *Markó Jenő* drt, aki Dobsina városának még csak nemrég polgármester-jelöltje volt, Pestmegye közgyűlése a múlt héten szolgabíróvá választotta.

Kitüntetések. *Eduard Coburg* gothai uralkodó hercege a szarvasvadászatok alatt több hercegi erdőtisztet tüntetett ki Coburgi lovagrenddel és pedig: *Hering Samu* erdőtanácsost, *Okolicsányi Lajos*, *Przibiszlavszyk Adolf* erdőmestereket és *Lur János* főerdőmérnököt az I-ső osztályúval, *Bradofka Károly* főerdőmérnököt, *Holéczi Gusztáv*, *Lányi Aladár* erdőmérnököt és *Krausz János* segéderdőmérnököt a II-od osztályúval.

Tanulmányuton. *Sugár Ignác* dr. a miskolci kereskedelmi és iparkamara érdemes titkárával a kereskedelmi miniszter az önálló kézműipar és kisipar tanulmányozására külföldi tanulmányuttra küldötte ki. Sugár hat hétig lesz tanulmányuton.

A Petőfi-társaság ma vasárnap tartandó októberi ülésén *Harsányi Kálmán* r. tag „Az aggteleki barlangban” című költeményét olvassa fel, *Lőrinczy György* r. tag szintén felolvassa saját költeményeit: „Verseik” címmel.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter *Máriássy Zoltán* tornaljai kir. járásbírói irnokot állomáshelyének megtartása mellett múlt héten irodatisztá nevezte ki.

Tanítók házának avatása. Eperjésen a kultura legújabb csarnokát: a sárosmezei tanítók házát folyó hó 11-én avatták fel lélekemelő, szép ünnepség keretében. Az ünnepnek kiemelkedő pontja volt *Lőrinczy György* nek, a jeles költő tanfelügyelőnek gyönyörű alkalmi ódája, melyet nagy tetszéssel fogadtak.

Tiszteletbeli kinevezés. Sárosmegye főispánja a múlt héten tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a megyénkbeli származású dr. *Hódinka Tivadar* közigazgatási gyakorlorkot tb. szolgabíróvá nevezte ki.

Nyugdíjazás. Mint a nórádi lapokból értesülünk — az igazságügyminiszter *Lokesánszky* Endre balassagyarmati fogháztelügyelőt, ki városunkban is sokáig működött és társas életünk kedvelt tagja volt, saját kérelmére nyugdíjazta.

Erdőőri szakvizsgák. Miskolcra a lefolyt héten tartattak meg az erdőőri szakvizsgák, melyeken a földművelési miniszterium kiküldöttéként *Bobok Tivadar*, a rimamurányi vasmű r. t. erdőmestere is részt vett.

Halálozások. A lefolyt hét sokakra hozott szomorúságot és mélységes gyászt. Vasárnap f. hó 15-ikén hajnalban elhunyt *Stolcz Márton* városunk egyik tisztos polgára, megyei törvényhatósági bizottsági tag, birtokos. Virágzó vaskereskedése volt a mostani Tompa-szálló helyén s a városi társas életben tevékeny részt vett. Munkás, talpig becsületos, nemes gondolkodású ember volt, az utolsó tíz évben azonban már megrokkant, elbetegedett, mindentől visszavonulva élt a temető mellett épített új házában. Most 67 éves korában, házassága 36-ik évében, hosszas betegsége véget ért s 15-ikén elhunyt. Halálát kiterjedt család: özvegye, öt gyermeke, három veje, köztük: *Kertész Lajos* törvényhatósági m. kir. állatorvos, több unokája stb. gyászolják. F. hó 16-ikán nagy részvét mellett temették el.

Ugyancsak e héten f. hó 17-ikén a rimamurányi vasmű r. t. egyik kiváló képességű mérnökét: *Botár Gyulát* vesztette el. Egy rendkívül élénk temperamentumu, hazafias gondolkodású és igen szorgalmas munkás ember volt, ki élte javakorát, — mert hiszen még csak 47 éves volt — munkaadói javainak öregbítésével töltötte el. Sokáig volt Tiszolcra a mézskőbányánál s ez exponált helyen a magyar Kaszinó egyik lelkes vezetőjeként sokat küzdött a magyarellenes áramlattal szemben. Majd a nyustyalikéri kohóhoz jött s innen gyakorta kapott kiküldetést mint kiváló bányakutató. Most is mint szakember utazgatott s kiküldetés közben: Karthiában tüdőgyulladást kapott, honnan hazaszállították s itthon jobban lett. F. hó 17-ikén még a küldetéséből kifolyó elszámolást is elvégezte, eközben lett rosszul, szélhűdés érte s még aznap meghalt. Rokonszenves, jó modora révén a társaságokban igen szerették, — ő volt a gyártelepi Kaszinó igazgatója s megyebizottsági tag is volt, — a Rimamurányinál pedig tudása és nagy szakértelme révén sokra becsülték. Halála széles körökben keltett részvétet s f. hó 19-ikén ez a részvét impozánsan nyilvánult meg a temetésen. Özvegye és hat gyermeke gyászolja a korán elhunyt férfit.

Rimaszécsen *Lozinák János*, ott és a környéken nagy tekintélynek örvendett férfiú f. hó 16-ikán 78 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Nemcsak a rimaszécsi társas életben, de politikai téren is egyik hangadó volt a maga körében s halála mély részvétet kelt. Kiterjedt család: özvegye, gyermekei, unokái, dédunokái gyászolják az elhunytat, kinek hült tetemeit f. hó 18-án Rimaszécsen nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Egy szép reményekre jogosító fiatal ember: *Fodor Béla* kir. törvényszéki díjas joggyakorló is befejezte f. hó 19-ikén hosszas betegség után földi pályafutását. Erőteljes, egészséges fiatalember volt, kit rokonszenves, kedves modora révén mindenki szeretett és becsült; katonai szolgálata alatt két év előtt oly erősen meghült, hogy súlyos tüdőbajt kapott, melyből hasztalan keresett gyógyulást. Délen — Sanremóban — való hosszas tartózkodása alatt állapota megjavult, de az idej nyáron ujjában meghült s azóta rohamosan csökkent életereje. F. hó 19-én hajnal előtt véget értek földi szenvedései. Halála széles körökben kelt őszinte, mélységes részvétet. Dr. *Fodor Béla* járási tisztis orvos és neje szül. *Fodor Malvin* egyetlen fiukat gyászolják az elhunytban. Kivülök nagyanyja, nővére: *Sipos Béláné* szül. *Reusz Malvin* és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése ma délután lesz. Ravatalára a Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank, melynek az elhunyt atyja alakulása óta igazgatósági tagja, díszes koszorút helyezett.

Id. *Uhrin János* helybeli jóhirű cipészmeister f. hó 19-ikén 54 éves korában elhunyt. Pénteken délután temették az elhunytat.

Csapó Lajos városi adópénztárnokot mély gyász érte, amennyiben 17 éves fia: *Barna*, lakatos tamoncz, hosszas betegség után f. hó 19-én elhunyt. Temetése pénteken délután nagy részvét mellett ment végbe.

Özv. *Forgon Lajosné* szül. *Forgon Apollónia* földbirtokosnő e héten Miskolcra 68 éves korában elhunyt. Hült tetemeit Gömörmihályfalára szállították s ott temették el nagy részvét mellett. Az elhunyt tisztos nőben lapunk régi jelestollu munkatársa: dr. *mihályfalvi Forgon Lajos* édes anyját gyászolja.

Felolvasás. A Szent-István-Társulat, az Országos Pázmány-Egyesület és az Aquinói Szent-Tamás Társaság f. évi november hó 13-án Budapesten, az országos kath. nagygyűlés alkalmából nagyszabású irodalmi matinét rendez. E matinén való közreműködésére felkérték *Komoróczy Miklós* főgimnáziumi tanárt, a „Sajóvidék” felelős szerkesztőjét is, a ki a meghívást elfogadta s az irodalmi matinén, humoros törtétiak keretében, a barkó és palócz népről fog etnographiai tanulmányt felolvasni.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 24-én délután közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Az 1912. évi legtöbb állami egyenes adót fizető (virilis) képviselőtestületi tagok névjegyzékének megállapítása.
2. Rendőrségi szolgálat helyett magy. kir. csendőrség beállításának mellőzése ügyében tanácsai javaslat.
3. Rimaszombat r. t. város 1912. évi költségelőirányzata tárgyalása.
4. Az 1912. évi közmunka költségvetési előirányzat.
5. Szegények intézetének 1912. évi költségelőirányzata.
6. Özv. *Perecz Pálné* kérv. a szegények intézetébe való felvétele iránt.
7. *Vigh Bertalan* festőművész növendék kérelme tanulmányi segély megszavazása iránt.
8. Kk. *Kovács Ilona* illetőségi ügye.
9. Kk. *Jávor Mária* illetőségi ügye.
10. Kk. *Farkas József* illetőségi ügye.
11. *Oláh István* és kk. leánya *Mária* illetőségi ügye.
12. *Svandtner András* és kk. gyermekei illetőségi ügye.

Tanügyi áthelyezések. A vallás- és közoktatási miniszter *Fodor Lajos* nagyrőcei áll. felső kereskedelmi iskolai r. tanárt áthelyezte a veszprémi áll. felső keresked. iskolához, *Keleméri Béla* nagybecskereki áll. polg. isk. tanítót és képesített felső keresk. iskolai tanárt pedig a nagyrőcei keresk. iskolához helyezte át.

Vármegyebizottsági tagválasztások. Megyénk törvényhatósági bizottsága f. hó 12. és 13. napján tartott rendes őszi közgyűlésén elhatározta, hogy *Fábián Ferencz* és *Golda János* elhalálozása és *Liposits Tivadar* lemondása folytán megüresedett megyebizottsági tagsági állásokra a választást f. hó 30-ik napjára tűzi ki s választási elnökként *Rozsnyóra: Branszky Vendel* főbányatanácsost, *Garamszécsre: Okolicsányi Lajost*, a Kövi választókerületbe pedig *Mihalik Pált* küldi ki. Az igazolóválasztmány a választásokat november hó 16. napján tartandó ülésben fogja igazolni s a netalán szükséges pótválasztás határideje folyó évi december 4-ik napjára tűzött ki.

Temetkezési egyleti gyűlés. A polgári olvasóköri védnöksége alatt álló temetkezési egyesület választmánya ma vasárnap délelőtt 11 órakor a polgári olvasóköri termében id. *Rábely Miklós* elnöklésével ülést tart, melyen új tagok felvétele iránt fognak határozni és az alapszabályok módosítására vonatkozó javaslat is tárgyalatni fog.

Ipari továbbképző tanfolyamok városunkban. Az előző években létesített ipari továbbképző tanfolyamokból a m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatósága városunkban kettőt ez évben is felállít. Az egyik az építőipari szakrajz, a másik az ipari szám- és mértan tanulói részére lesz szervezve. A tanfolyamok december 1-én, illetve január 1-én kezdődnek. Részt vehetnek benne iparos segédek és iparosok. A többi előzetes tudnivalókat a vezetőség köriratban fogja közölni az iparosokkal.

Birtok-bérlet. Az özv. *Kintzig Ferencné* tulajdonát tevő, volt báró *Nyáry-téle* nagybirtokot — mint halljuk — *Kovács Albert* volt Majssa pusztai birtokos és társa vette bérbe.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik Istenben megboldogult férjem, illetve édes atyáink: *Stolcz Márton* elhunytá alkalmával fájdalunk enyhítése céljából részvétüket írásban vagy szóval fejezték ki, végtisztességtételén megjelentek, ez uton mondunk hálás köszönetet. Rimaszombat, 1911. október 18.

Özv. *Stolcz Mártonné* és családja.

Gyermek előadás. A gömörmegyei Fehér-kereszt egyesület által fõntartott nyomorék-gyermekek iskolájának a vezetõsége által rendezett elsõ gyermekelõadás folyó hó 20-án volt megtartva. Az elõadáson jelen volt Lukács Gézáné, a Fehér-kereszt egyesület elnöknõje, Kern Adolfné, dr. Baksay Dezsõné alelnöknõk és nagyszámú érdeklõdõ közönség. A gyermekek az õ gondolat- és érzelmvilágukhoz alkalmazott két rövid szindarabot adtak elõ. Szerepeiket jó hangsúlyozással, bátran adták elõ sugó nélkül, s nagyon látszott rajtuk, hogy szerepkörükbe teljesen beleélték magukat. Az elõadást, mely teljesen megfelelt a hozzáfûzött várakozásnak és érdeklõdésnek, mindenki figyelemmel és élvezettel hallgatta végig és arról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Bizonyára nem csekély fáradságába került Illés Ilonka tanítónõnek ily szép eredmény felmutatása, kit az elõadás rendezéseért a legnagyobb elismerés illet. A belépõ díjából 68 korona folyt be. Ma este fél hat órakor még egy gyermek elõadás lesz. A közönség tájékoztatása céljából közöljük, hogy e színjátékok csupán a gyermekek lelki és értelmi világának fejlesztése és különben is szomorú életük megédesítése céljából; továbbá pedig azért rendeztetnek, hogy a befolyandó csekély belépõ-jegy árából, a kézimunkát nagyon szerető gyermekeknek legyen pár fillérje, az ahhoz szükséges anyag beszerzésére. Akik látták az elõadást, meggyõzõdhetnek róla, hogy a gyermekek mily passzióval és ambícióval adták elõ az életbevágó tanulságos mesét. Tévedés tehát azt hinni, hogy ezekkel az elõadásokkal a gyermekekben a nagyravágyás növeltetnék. Hiszen a kultura világát éljük. Még a Lipótmézõn is rendeznek színjátékokat, sõt hangversenyeket is. Bár minden iskolában és képzõintézetben rendeznének ily lelki erkõlesnevelõ játékokat.

Az igazságügyi tisztviselõk mozgalmá. A rimaszombati igazságügyi kezelõ tisztviselõk folyó hó 21-én délután 2 órakor a kir. törvényszéki palotában az összes díjnokok és szolgálk bevonása mellett Gregor Károly igazgató elnöklete alatt gyûlést tartottak s ez alkalommal a jelenlegi drágasággal foglalkozva, a folyó hó 22-én Budapesten megtartandó országos gyûlésen való részvételre saját költségükön Gregor Károly törvényszéki igazgatót és Székely Bernát irodatisztet küldték ki. A budapesti gyûlésen 30 százalék drágasági pótlék megszavazása iránt lesz indítvány teendõ.

Ipari tanfolyam. A kassai magy. kir. állami felsõ ipariskolánál folyó évi november hó 1-én a következõ tanfolyam nyílik meg: A kõmûvesek számára való továbbképzõ tanfolyam: Ezen tanfolyam az építési anyagok és szerkezetek, a kõmûves munkakörébe esõ számítások ismertetését és az építési szakrajzot öleli fel. — A tanfolyam heti 10 órával november hó 1-étõl február hó végéig tart. Az oktatás a nappali órákban — rendszeren délután — megy végbe. — Beléphetnek: 1. Azok a kõmûves-segédék és munkások, kik jártasak az írás-olvasásban és számolás elemeiben. — 2. Azok a képzetesebb kõmûves inasok, kik az iparostanoncziskolák szervezetenek 21. pontja értelmében a tanonciskola látogatásának kötelezettsége alól részlegesen fel vannak mentve. Beiratkozni lehet a tanfolyam kezdetéig hétköznap d. e. 8-tól 12-ig és vasárnap d. e. 8-tól 10-ig az igazgatóságnál, hol részletesebb felvilágosítás is szerezhetõ.

A rimaszombati konzervgyár részvénytársaság igazgatósága és felügyelõ bizottsága folyó hó 19-én Molnár József elnöklésével együttes ülést tartott, melyen a részvénytársaság jövõjére nagy horderejtû kérdés tárgyalatott. Arról van ugyanis szó, hogy egy tekintélyes és az országban jó hírnévnek örvendő vállalatnak a rimaszombati takarékpénztárhoz való társulása van kilátásba helyezve abból a célból, hogy a konzervgyári vállalatot — amennyiben az egység létrejönne — a jövõben együttesen vezetnék. A terv szerint a 200000 kor. alaptõke 400000 koronára emeltetnék fel s a gyár mûködési köre nagyobb dimenziókat öltene. A gyár vezetõje: Sichert Károly egy memorandumot dolgozott ki, melyben minden részletre kiterjedõleg ismertette a várható elõnyöket és az üzletforgalomra vonatkozó megbízható adatokat. Ezen memorandum fogja a tárgyalások alapját képezni s az együttes ülést

azt egész terjedelmében magáévá téve, a tárgyalások vezetésével megbizta Molnár József elnököt, dr. Szabó Károlyt és dr. Cziner Miksa igazgatósági, Percz Samu és dr. Kármán Aladár felügyelõ-bizottsági tagokat és Sichert Károly gyárvezetõt. Ha a nagyszabású vállalkozás sikerülne, bizonyára nagy fordulat volna várható a máris szépen fejlõdõ és évrõl-évre fokozott anyagi eredményt felmutató vállalat jövõ sorsában.

A vízvezeték munkálatai serényen haladnak elõre, bár az e heti országos vásár zavarólag hatott a munkálatokra, mert a város belterületén — a vásár tartama alatt — a megkezdett munkát abba kellett hagyni a szabad közlekedés biztosíthatása miatt. A felsõsziklási forrásból kezdõdõ 500 méter hosszú vonalszakaszt már hivatalosan átvették a mérnökök f. hó 17-én s f. hó 21-ére várták Zarka Elemér mûszaki tanácsost, ki a munkálatokat revízió alá veszi.

Tûzoltó estély. A helybeli polgári olvasókör helyiségében tegnap — szombaton — este házias jellegû estélyt rendezett a rimaszombati ifjuság az országos tûzoltó-otthon és a rimaszombati tûzoltóság javára. Az estélyre a városból sokan készültek, de az est lefolyásáról csak jövõ számunkban referálhatunk.

Putnok gózfürdõt épít. Putnok azt a tervét, hogy a városban gózfürdõt építsen, most már minden esetre megvalósítja. Nagyban elõsegíti a terv megvalósítását az a körülmény, hogy Serényi Béla gróf miniszter, putnoki nagybirtokos a saját szükségletére építendõ vízvezetékbe fogja a fürdõt a szükséges vízzel ellátni. A tervezett fürdõ 100 ezer koronába kerül s mint épület is, a hozzátartozó parkirozással együtt igazi díszére fog válni a városnak.

Farkas a tiszolczi erdõségben. A tiszolczi vadász-társaság folyó évi október hó 15. és 16. napjain tartotta a szokott évi nagy vadászatát a tiszolczi hegyeken. A 30 vadászból álló társaság több medvére számított, mert a hegyi tanyák lakói panaszkodtak, hogy juhnyájukat éjjelenként a medvék dézsmálják. Az elsõ hajtásnál Petus Ferencz Abauj-tornavármegyei Léh község jegyzõjére medve helyett egy óriási nagy farkas jött. A vadász lélekjelenlétét el nem veszítvén, maga elé engedte 15 lépésnyire a farkast és egy lövéssel leterítette a hatalmas fenevadat, melynek sulya 50 kilogramm volt, a fark hossza 48 cm., a törzs hossza 133 cm. és az elsõ lábtól a marr-magasság 85 cm. volt. Másnap beszállították a városba az ejtett vadakat. A himfarkason kívül 1 szarvas-tehenet, 4 õzet és 3 rókát. A tiszolczi hegyeken 50—55 év óta farkas nem volt látható, de annál több bámulója volt ennek, a város apraja-nagyja majd mind megtekintette, sõt az állami és telekezeti népiskolák tanítói is elõvezették növendékeiket a fenevad megszemlélésére. Ki tudja, látnak-e még valaha ilyet. Megemlítendõnek tartjuk, hogy ezelõtt, mintegy másfél évvel a gróf Andrassy Géza vadászterületén a szarvastehenek pusztulása hívta fel a vadászok figyelmét s egy hajtóvadászaton a hajtásba került egy hatalmas farkas, melynek azonban sikerült elinalni, s azóta nyoma veszett. Nem lehetetlen, hogy a most puszkacsó elé került állat azonos az akkoriban megmenekült fenevaddal.

Nemesi iratok és czimeres pecsétek Nógrádvármegye levéltárában. Ezen a czimen Simon János Nógrádvármegye levéltárnoka egy betûsoros névjegyzéket állított össze és adott ki, melyben felsorolja, hogy mely családokra vonatkozólag találhatók nemességet, czimert és esetleg elõnevet igazoló okmányok Nógrádvármegye gazdag levéltárában. A több mint 1600 családot magában foglaló könyvet, melyben nemcsak Nógrádvármegye, hanem Magyarország nagyon sok más vármegyéjének családai is szerepelnek, hosszabb elõszó vezet be, mely úgy az alispáni hivatalok, mint a belügyminiszterium elõtt történõ nemesség-, elõnév- és czimerigazoltatásra nézve gyakorlati utbaigazítást is ad. A munka 2 koronáért kapható a szerzõnél, Balassagyarmaton.

Jegymegváltás. Dr. Krausz Gyuláné, a helybeli izr. nõgyesület nemes lelkû elnöknõje, elutazása következtében 4 koronát küldött jegymegváltás czimén a tegnap megtartott nyomorék-gyermek-otthon elõadására. Az elnökség ez uton köszöni az adományt.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik néhai Lozinák János, felejthetlen férjem elhunytával részvétüket írásban vagy személyesen fejezték ki s az elhunyt temetésén megjelentek, ez uton mondok a magam és gyermekeim nevében hálás köszönetet.

Rimaszecs, 1911. október 19.

Özv. Lozinák Jánosné és családja.

A kerületi pénztárak alkalmazottai nem közhivatalnokok. A királyi kuria a kerületi pénztárak alkalmazottai viszonyára vonatkozólag, egy adott esetbõl kifolyólag, azt az elvi döntést hozta, hogy a kerületi betegpénztárak alkalmazottai nem közhivatalnokok. Indokolásában kimondja, hogy csak közvetlenül az állam által kezelt pénztárak alkalmazottai tekinthetõk közhivatalnoknak.

Régi leletek. A vízvezeték csõvei részére majdnem 2 méter mély árkokat ásunk utcáinkon és ez alkalommal sok minden kerül a felszínre, ami régóta ott pihen a mélyben. Megzavarják a rég eltemetettek sírjait a közegészségügy érdekében. Így a Ferenczy-utcán, a Tompa szállodával szemben egész sor sirra bukkantak, amelyeknek lakói egy-pár száz év óta ott nyughattak már az utcává vált temetõhelyen. A rég betemetett sírok helye jól kivehető volt az árkokban és néhány koponya és egyéb emberi csont került elõ rég elkorhadt koporsó-deszkák alig fölismerhetõ maradványai közül. Egyik sírból 2 nagy koponya s egy gyermeki koponya került elõ lefoszló hajszálakkal. A legszõrsõ sírból pedig a patak felé esõ oldalon valóságos mongol jellegû koponyát hoztak elõ, a szemevágása egészen ferde. Alighanem a török világ vége felé halt meg itt valami ázsiai tatár ivadék.

Öngyilkosság. Csiszár Mihályné, Runya község jómódu birájának felesége, f. hó 19-ikén eddig ismeretlen okból férje távollétében a kutba ugrott s szörnyet halt. A hullát a biró kocsisa találta meg, a mikor reggel a marhákat itatni akarta.

Fõlemelik a vasuti díjszabást. A magy. kir. államvasutakon jövõ évi január hó 1-tõl általános díjemelés lép életbe. A díjemelés lényege, hogy az 5, illetve 7 százalékos szállítási adót, melyeket eddig a vasut fizetett, ezután a közönségnek kell megfizetnie. Az új rendelkezés úgy az áru-, mint a személyszállításra vonatkozik.

Nyugtázás. A tûzvész által oly érzékenyen sujtott rimakokovai ág. h. ev. egyház javára újabban a következõ kegyes adományok folytak be: Pasuta Zsuzsanna Amerika 10 k., Kemeneshögyészai ev. egyház 2 k., dr. Rumbold Stralsund 10 k., Beliczay Béla Budapest 20 k., Petri Károly újtovei lelkész 2 k., Resiczabányai ev. gyámintézeti nõgyelet 10 k., Péch Kálmánné Budapest 8 k., Rábászentandrásai egyház 1710 k., Sõbor leányegyház 1698 k., Nagykanizsai ev. egyház 30 k., Bárdos Lajosné Budapest 5 k., Felsõsztrégovai ev. egyház 1750 k., Budapesti kerepesi uti egyház 5502 k., Korhanóczyi egyház 100 k., Veszprémsuri ev. egyház 3 k., Légrádi ev. egyház 70 k., Bükki ev. egyház 5 k., Rozsnyói ev. fõgimnáziumi gyámintézet 20 k., Tótkereszturi ev. egyház (Vasm.) 6 k., Nagymóriczhidai ev. egyház 10 k., Szurovig Mihály Kisács 4 k., Repezlak és Csánig ev. egyház 10 k., Gyékényesi ev. egyház 20 k., Borjáti ev. egyh. 4 k., Káboldi ev. egyház 3 k., Grinádi ev. egyh. 5 k., Dániel Gyula Miskolc 20 k., Homokosi ev. egyház 31 k., Lajoskomáromi ev. egyház 2331 k., dr. Schvarcz M. Tiszolc 8 k., Luczaltvai ev. egyház 204 k., Gaál Mihályné gyûjtése Ósagárd 10 k., Nyustyai ev. egyház 50 k., Erdélyországi szász egyház Nagyszeben 200 k., Új-paznai ev. egyház 33 k., Locsmándi ev. egyház 40 k., Egy valaki 10 k., Modori I. ev. egyház 5210 k., Nagykanizsai iskolás gyermekek 1093 k., Rimatúrési ev. egyház 4528 k., Ósküi ev. egyház 3670 k., Szekszárdi missió egyház 610 k., Csávai ev. egyház 2938 k., Gesztesi mulatságból 10 k., Kondorosi ev. egyház 5540 k., Békéscsabai ev. egyház nt. Koren Pál esperes II. gyûjtése 80 k. Fogadják a nemeslelkû adakozók szívünk forró háláját azon imánk kíséretében: a Mennyei kegyelmes Atyánk szeretete legyen jutalmuk, atyai keze oltalmazójuk. Rimakokován, 1911. okt. 15. Banczik Sámuel, esperes-lelkész.

Hirtelen halál. Magboza József 50 éves jánosii gulyás t. hó 12-én Jánosiban az ottani vasuti őrháznál összeesett és szívszélhűdés következtében meghalt; boncolás mellőztetett.

Tolvaj iparos segéd. Tüske József Gyula 19 éves nagykanizsai illetőségű csizmadia segéd folyó hó 3-án éjjel Pardics Sándor putnoki lakos csizmadia mester munkaadójától 17 korona készpénzt, 1 fekete kabátot és egy harapófogót ellopott és azután ismeretlen helyre megszökött. A tettes kézrekerítése iránt a nyomozás elrendeltetett.

CSARNOK.

Kigyós Bógyi bácsi peres esete.

— Irta: SZÉCSI ISTVÁN. —

Szomorú táj volt a mi házunk a pesti ut előtt; az asszony könyvezett, mint a birka, mikor a késvel nyilatkozatot vágnak a nyakán; az asztalon van a Pallos Nagy Laczi koma egy hamvasba rendezve, én meg ott sóhajtok fellette olyanokat, hogy a lámpa lángja is vonatkozást kap tőle és majd elalszik.

Már minden el van ténlegelve, rendelve, a könyvek mind be vannak elemezve a hamvasba, csak a hátamra kell érvényesíteni, a tarisznyám is kövér az utravalótól, csak még az irányban van elmém kilengése, hogy az asszony mennyi költséget lát célirányosnak adni. Ott van már a jó lélek kezébe a strimfli, a mibe pénzbeli javunk van, öt südő, két bornyu ártolyama.

Szinte látom, hogy most tényegeli, mennyi malacra becsüli a pesti utat, de nem tud irányba szállni, mert megint elkezd sirni, hogy azt mondja:

— Drága jó südőim, hát így látom végeteket? Hát ezért értekeztem meg veletek azt a sok jó árpadarát, hogy most ennek a vén latornak a kezébe alakítsalak? (Latornak engemet célirányozott.)

Jó, hogy akkor beérdeklődöt az öreg Sédi nagy Boris nő, aki megvigasztalta, hogy ne féljen, nem esik baj az én életembe, mert Pesten sok a ründer, azután aki békéltetésen éretik, hát azt beinstápolylyák a börtönbe, hogy ott bion nem lehet sokat mókázni, de pénz az kell, mivel hogy ott egy jó tál rántott bab ártolyama huszonöt garas.

A vonaglásra öt pengő forintot szépen kiemegette az asztalra, meg még ötven garast is kinyomult utánna, hogy elég lesz nekem két tál bab, míg Pesten leledzek.

Ugy egyesültünk azután össze, Sédi nagy Boris nő megvarsolásával, hogy négy tál babra adott porciót az asszony, az elvonaglásomra öt pengőt, az ügyvédek meg husz pengő honnanjárúmat, így öszvesen huszonhét pengő forinttal átszellemlülve bucsuztam el az asszonytól, a portámtól, Boris nénétől, meg a falutól. (Még a talpig szőröstől is felvetittem tiz pengőt.)

Mire a vasúthoz értem, már csaknem szeszélyes lettem, úgy, hogy öt faragó horvát emberrel majdnem összevergődtem, azért, hogy ők nem értesültek magyarul, de azután kibékültek s ha ők nem lettek volna, nem tudom, hogy miképen érvényesültem volna föl a bagonyba, mer' a sok istentelen könyv úgy húzott vissza, hogy csak vonatkozással tudtam fölmerülni oda.

Ahogy a masinista sivitett, megindultunk, de valami baj történhetett az indítványozás alkalmával, mer' meggondolta, visszagyűtt, csak azután vágtatott el Isten igazába, hogy ellobogjon velem fel Pestre, a hét személyes tábla elé.

Szépen is ringatott, úgy, hogy alvászatra hűnyorgott a szempontom, már épen összetényegelődött a két szemem pillája, mikor mondják, hogy itt gyön a kalóz ur, kezet akartam esőkolni neki, de nem eresztvényezte, csak elvette reskontómat, aztán meglékelte két lyukra, azután visszaadta, kérdezte, hogy meddig menedékelek, hol akarok leszállni, mondtam, hogy a hét személyes tábláig, erre meg elmoslantotta magát, hogy azt mondja nagy kutya jár az én lábamon; pajkos magyar vagyok; azután kiment.

Eppen megintelen el akartam szunyítani, mikor kiabálnak ám a sok apró lelkek körvettem, az anyjuk nem bir velök, akkor mászott fel épséggel a felvonagló, — ahogy begyűtt leült a szopóssával; beszélgetni kezdett, de a gyerekektől nem tudtam elszavazni sorsom járvá-

nyát, hát odaadtam a sipkámot játszani nekik, ők pedig, hogy im azt nyiratkozta, hogy járványos volt már több versibe' Pesten, hát nógattam arra, minthogy észmélje el nekem röviden, hogy mikéntesen kell az embernek ott viselősködni csufosság nélkül. Mondta is a jó lélek, hogy bion pénz kell oda sok, mer' im ott csak abbó' élnek, az élvezetet faluról viszik, épséggel abba szavazott, hogy miféle ártolyama vagyon a sokféle élvezeteknek, a bab, meg krumpli élvezetnek, mikor a három gyereki összeszórakozott a sipkámon, azután a legnagyobb, hogy senki lélekké ne lehessen, hát kihajította az ablakon, no, mondok, oda a sipka, de oda a tiz pengő is, amelyiket a talpigszőröstől érvényesültem fel interre.

Egy nagylábu jáger vigasztalt, hogy majd vehetek Pesten, van ott sok eladó; az ám, — mondok, — de az a saját bőrből való, meg tiz pengő is lényegelődött a belületébe. Jó, hogy a kalóz ur begyűtt a másik házból, aki azután meglágyult rajtam, kiment és hozott egy finom sipkát, akinek az előlegelése bőrből volt, így ebbe érvényesültem én Pestre.

Csak úgy nyekegett a sok bagony, mikor már közel voltunk Pesthez, mindenki indítványult a czók-mókjával, hát magam is czihelődtem, mikor látom ám, hogy egy gyalázatos nagy üvegkunyhóba érvényesülünk bagonyostól, ott még nyekent vagy kettőt, azután megállványosult. Mikor kibolyongtam, megszóllamottam egy szép aranygalléru baktert, hogy instálom Tekintetes bakter ur, merre lehet innen a hét személyes táblához jutalekolni, hát csak elmoslantotta magát, azután egy piros sipkás tekintetes urhoz utasított, aki elkérte az igézést, azután azt mondta, hogy az messze van, deha akarom, járandósul velem és nyolczvan krajczárést elvezetékel oda; no mondok, csak gyereünk, de magamba eleszméltem, hogy oda van vagy másfél porció rántott bab. Ahogy kiértünk kérdezte, milyen készséggel utazunk odáig, mondok hát milyennel lehet? azt mondja, lehet villányoson, meg lehet társalgás kocsin, gyereünk olyanon, amelyet a tekintetes ur akar, azt mondja, hogy ő nem tekintetes ur, hanem hordárgy, mondok ne izéljék má, hogy tudom én mi az a hordárgy, mer' hogy az én bíróságom ideje alatt csináltattak deszkából, mikor a kolera ki akart ütni.

Felültünk azután a társalgás kocsira, ezt ló huzalolta, de mellettünk szaladgált egy másik, ennek se lova, se rudja, csak — ahogy a piros sipkás tekintetes ur mondta — a villám mozogtatja; no, mondok, arra nem ültetvényezném föl magamat, mer' hogy Kara Mihály Miska most is érzi, mikor tavaly megcsapta a villám, pedig csak a szeli érte.

A sok vásáros lélek között mindig megállt a társalgás kocsin, de mégis oda érvényesültünk a hét személyes tábla elejébe, az volt kiírva, hogy Kir. Jár. Bíróság.

A tekintetes piros sipkás ur odaállított egy ajtó előnyébe, a nyolczvan krajczárt elkérte, meg a két társalgási reskontóért is harmincz krajczárt, azután ott hagyott, mint Kis Bacso Jóska a ködmönét.

Ott várandóskodtam én vagy két óra hosszáig, mikor egy cserebogár színű ur imbolyog ki az ajtón, oszt azt mondja, hogy Kigyós Boldizsár itt van-e? mondok az én becses nevem az, azt mondja, jól van, bemehet, de előbb a balyuját tegye le. Nem teszem én, mondok, mer' hogy az is meg van igézve; de csak tegyem le, nem lehet oda bé ilyenvel csufoskodni; már pedig én nem teszem le, mer' hogy az igezés tényállása van ebben az alkalmatosságba, meg be is akarom miatta a szavazatomat irányítani.

Szavaltunk ott egymásnak sokat, míg egyszer a sok beszédre kigyűtt egy kecskeszakállu, fecskéfaru ur, az aztán behit, hogy azt mondja gyereünk, mert kezdődik a megtárgyalás.

Minden félit kikérdültek tőlem, mintha nem tudták volna, láttam is, hogy bolondot üznek személyemből, mer' némelyik a nyírott bajusza alatt nevetett.

— No! Kigyós Boldizsár akar-e fizetni?

— Nem érvényesítem magamat indítványozva, mer' nem épületes eseméllyel rendeztem a Pallós Nagy Laczi komát, hanem instálom szeszélyes állapotban voltam, meg vissza is törekedtem vele, itt van a hátamon.

— De a megrendező levél alá van írva.
— Azt nem is vonaglom én lényegbe, de majd elszavazom én, mi a tényleges állapot.

— Szavazza el kigyulmed, de csak röviden.
— Hát, instálom, Varga Pestu sógornak igen nagy daganat ténylegelt a lábán, mióta a győfáról leestlegelt, úgy hogy nem bírta a lábán érdeklődni, nem bírta a tehenét, a Bimbót, a tugári vásárra bevezetékezni, hát . . .

— Ez nem tartozékol ide, — mondja a bíróság — csak a dologra térítvényezzen.

— Már, instálom, a Bimbó pedig bele tartozékol a célirányba, Varga Pestu sógorval együtt, mer' ha ők ketten nincsenek, akkor a Pallós Nagy Laczi koma, nem a hátamon foglalna most helyzetet, hanem az iromba gunyás urnál ekzekválna. — Hát osztán a hogy eladtam a Bimbót a szécsi vásárba, hőkölt belőle nekem öt pengő forint, Feleden a mostani vöm becses apjával megszeszélyesedtünk, ilyen szeszélyes állapotba ténylegelt rá a megrendezésre az iromba gunyás ur. — De még ez semmi, de egy ájtatos, családos ember házához, hogy célirányíthat ő olyan estentelen könyvet; vannak abba igaz czifra katonák is, de vannak benne olyan szemérmetlen dámák is kipingálva, hogy asszonyi állatféle nem láttamozhatja rezonirozás nélkül; az én asszonyom meg is köpte, egyéb piszok nincs is rajta, csak egy csepp sárga folt, mer' hogy instálom éppen sült tököt eszmélt akkor a szegény lélek.

Hát, instálom, én visszaalkalmaztam az egészset, itt van a hátamon, vegyék vissza, engemet meg indítványozzanak haza, mer', sok a dolga annak az áldott jószágnak a többi jószákok körül.

Akkor feláldoztak mindnyájan, azután meg-ténylegelték a könyvet mind, a bíróság meg azt szavaltta, hogy mivel a felperes visszazita a pert, tegyem le a könyveket és elmehetek haza; — láttam, hogy egymásra moslantottak, — de bán-tam is már én.

Majd a pesti élvezetet meg a viszonyutazást a győvő vasárnap értekezem el, mer' látom, hogy az asszony integet a vasvillázattal.

Ha elmondja Bógyi atyus, úgy majd én is beszámolok vele.

Kiadó üzlethelyiség.

Egy vegyeskereskedésnek való üzlethelyiség, hozzá kellő raktárakkal, állványokkal, áruasztalokkal felszerelve — négy gyár központján — a legforgalmasabb helyen, jutányos áron **1912. év február hó 1-étől** — esetleg előbb is — kiadó.

Értekezhetni lehet **Nyustyán, Takács János** tulajdonossal. 3-3

Jegyzők figyelmébe!

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszeresethetők: **id. Rábely Miklós és Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthe-lyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 11-*

Nyilt-tér.

6—10

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLFrimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelememet olcsón eladom. — **Czim:** a kiadóban.**Pályázati hirdetmény.**

A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága az országos munkásbetegségélyző és balesetbiztosító pénztárnak 34074—1911. sz. alatt kelt jóváhagyó határozata alapján **1911. évi november hó 4-ikének déli 12 órájáig** terjedő határidővel egy ujonnan szervezett évi 600 korona kezdő törzsfizetés, 240 kor. lakpénz, 130 kor. ruhaátalányval javadalmazott **segéd-szolgái** (végrehajtó, küllenenőr, betegellenőr) állásra pályázatot hirdet.

A sajátkezüleg irt és aláirt pályázati kérvények a jelzett határidőig alatt irt igazgatóhoz czimezve, a pénztár hivatalos órái alatt nyújtandók be.

Jelen pályázati hirdetmény közlése előtt beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A kérvényhez melléklendő a magyar állampolgárságot, teljeskorúságot s a 40 éven aluli kort igazoló születési bizonyítvány, a pályázó egészséges voltát igazoló pénztár orvosi vagy hatósági bizonyítvány, elemi iskolai bizonyítvány, továbbá oly értelmi nyilatkozat, a mely szerint a pályázó tudomása szerint a pénztár elnökével, illetve alelnökével, igazgatójával vagy a többi tisztviselővel rokonsági vagy sógorsági viszonyban nincsen.

A segéd-szolga a fentebb jelzett javadalmazásu állás elnyerése előtt pár hétig az igazgató által 2 (kettő) korona napidíjjal ideiglenes — próbaszolgálatra lesz telfogadva.

A segéd-szolgái állásra csakis nős, jó irásu és a katonai kötelezettségének eleget tett egyének pályázhatnak. A tót nyelvet beszélők ajánlatai előnyben részesülnek. A megkívánt feltételek bármelyikének hiánya esetén is a pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A megválasztott (küllenenőr, végrehajtó és betegellenőr) **segéd-szolga** szolgálati munkakörét az igazgató fogja megszabni.

Az 1907. XIX. t. cz. 110. §-ában, illetve a

pénztári alkalmazottak szolgálati és fegyelmi szabályzatának 6. és 12. §§-aiban felsorolt, az alkalmazást kizáró okok fentforgása esetén a megválasztott az alkalmaztatási viszony azonnali megszüntetéséből kifolyólag a pénztárral szemben jogigényeket nem támaszthat.

A megválasztott egy évi próbaszolgálat után lesz véglegesítve. A próbaszolgálat ideje alatt 2 heti felmondással a szolgálati viszony bármikor felbontható.

A megválasztott a pénztár mindenkor ér-

vényben levő szolgálati és fegyelmi, valamint illetmény-szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismerni tartozik.

A megválasztott állását az értesítés kézhezvétele után azonnal tartozik elfoglalni.

Kelt Rimaszombathban, a rimaszombati ker. munkásbiztosító pénztár igazgatóságának 1911. évi október elsején tartott üléséből.

Nagy Sámuel s. k., **Molnár Lajos** s. k.,
ig. alelnök. ügyvezető-igazg.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt
izlésesen, jutányos áron
:: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::
RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.
:: (Kaszinó-épület.) ::

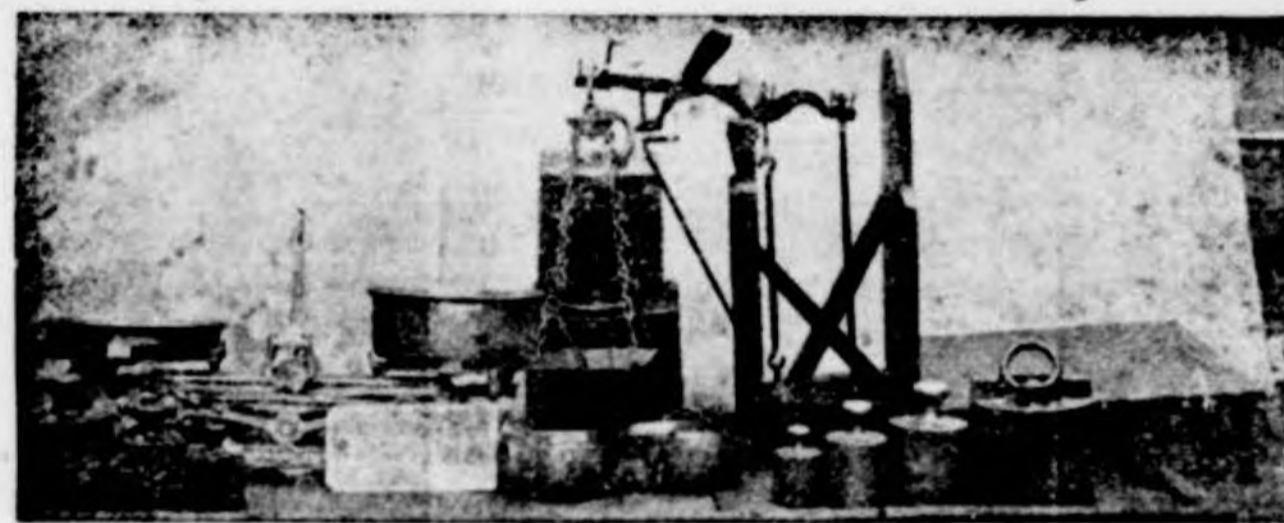
„66“

a XX. század varrógépe.

Csakis czégünk üzleteiben vagy
azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.

Egy a **fehérműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 6—26

Kereskedők figyelmébe!**Mérlegeket és súlyokat**

legjutányosabb árban javít és
annak hitelesítését közvetíti:

Özv. Hlozek J.-né és Fia

mérleg-javító czég
RIMASZOMBAT.

Telefon 47. Telefon 47.

Javitó műhely: TAMÁSFALI-UT 10-ik SZÁM.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

RÁBELY MIKLÓS és FIA**:: könyvnyomdája és könyvkötészete ::**

Telefon-szám 52.

RIMASZOMBAT,

Erzsébet-tér 9.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok, kimutatások stb., stb.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek, kötvények, szerződések, óvások, levélpapírok, levélborítékok.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvény-ívek, betéti könyvecskék, üzleti könyvek, mérlegszámlák stb., stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimkék és ragedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések, levelezőlapok stb.

Falragaszok, hirdetmények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb., stb.

Könyvkötészetünk: — a legújabb gépekkel és segédeszközökkel felszerelve — mindenféle könyvkötői és diszmunkák kifogástalan elkészítését gyorsan és méltányos árak mellett felvállal.

**Ajánlják a leg-
ujabb rendszerű
gépekkel felsze-
relt, modern be-
:: rendezésű ::
könyvnyomdájukat,
könyvkötészetüket,
minden e szakba
vágó munkák
pontos, gyors és
izlésteljes kivite-
lére a legjutányo-
sabb árak mellett**

Egy teljesen jó karban lévő
salon garnitúra
 nagy tükörrel, képek, valamint
 konyha-bereendezés és egyéb
 házi butorok eladók. Megtekinthető
 Andrassy-ut 21-ik szám alatt földszint.

Eladó.
 Rimaszombat városához egy óra járásnyira
 fekvő **Rimapálfalva** községben levő
jó forgalmu korcsma,
 hozzá három szoba, konyha, kamara, pincze,
 két nagy istálló, állás, udvar és egyéb mellék-
 helyiségek, továbbá tiz magyar hold föld,
 mely rét és szántóból áll, szabad kézből
 azonnal eladó. Venni szándékozók értekez-
 hetnek ugyanott **Vitay Mátyás** keres-
 máros tulajdonossal. 2-2

ELADÓ HÁZ.
Kossuth-utca 41. számú ház
 szép udvarral és nagy kerítel eladó.
 Venni szándékozók értekezhetnek:
ANDRÁSI LÁSZLÓ fényképészszel. 13-*

Faj bronz-pulykák kaphatók,
 gunár . . . 10 koronájával 7 darab
 tojó . . . 8 koronájával 9 darab
LIPTÁK LÁSZLÓ ev. tanítónál
 Mikolesányban. u. p. Lice-Gicze.

Ujságpapíros
 (csomagoláshoz)
 kereskedők,
 mészárosok,
 hentesek stb.
 :: részére ::
 jutányos áron kapható
 e lap kiadó-
 hivatalában.

Értesítés.
 Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat
 város és a vidék n. é. közönségének, hogy 45 év
 óta fennállott
HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybe-
 vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt**
Zsuffa Kálmán-féle ujonnan épült házban a
saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Ké-
 rem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik
 eltemettése osztályrészüll jut, ezen szomorú köteles-
 ségek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok min-
 denféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.
 Tartok raktáron mindenféle nagyságban és ki-
 vitelben **érez- és fakoporsót, szemfedőt, sir-
 koszorút, koszoruzsalagot, készítették gyász-
 jelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron
 a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.
 A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu
 pártfogását tisztelettel kéri 17-*

ZAWADZKY EDE
 Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Menetrend

a m. kir. államvasutak gömöri főbb állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1911. október 1-étől.

Tiszolcz—Feled.	
Tiszolczról ind.	4:26 5:53 0— 12:49 0— 4:55 7:50 0—
Rbányáról	5:37 7:05 0— 2:04 0— 6:26 8:58 0—
Rszombatból	6:25 7:50 10:12 2:54 4:26 7:11 9:41 0—
Feledre érkezik	6:55 8:20 10:57 3:22 4:51 7:41 10:10 0—
Feled—Tiszolcz.	
Feledről indul	7:12 9:02 11:30 1:15 3:52 5:40 8:10 10:11
Rszombatból ind.	8:00 9:45 12:06 2:03 4:33 6:15 8:43 10:46
Rbányáról indul	8:56 10:41 12:58 0— 5:27 0— 0— 10:40
Tiszolczra érkezik	10:15 11:59 2:13 0— 6:45 0— 0— 12:48
Fülek—Miskolcz.	
Fülekről indul	0— 6:12 10:25 2:58 7:02 0—
Várgedefürdőről indul	0— 6:49 11:02 3:33 7:42 0—
Feledről indul	0— 7:09 11:18 3:47 8:00 0—
Bánrévéről indul	6:08 7:52 11:59 4:26 9:14 0—
Putnokról indul	6:19 8:04 12:08 4:36 9:27 0—
Miskolczra érkezik	7:33 9:10 1:14 5:41 10:41 0—
Miskolcz—Fülek.	
Miskolczról indul	3:30 6:27 10:57 0— 2:54 7:10 —
Putnokra érkezik	4:34 7:36 12:06 0— 4:01 8:36 —
Bánrévére érkezik	4:44 7:48 12:17 0— 4:13 8:48 —
Feledre érkezik	0— 8:29 1:02 0— 4:56 9:37 —
Várgedefürdőre érkezik	3:26 8:45 1:17 0— 5:13 10:28 —
Fülekre érkezik	4:42 9:16 1:49 0— 5:45 11:03 —
Tiszolcz—Brezsnóbánya.	
Tiszolczról indul	0— 0— 7:16 0— 2:33 0—
Erdőkőzről indul	0— 4:05 10:30 0— 2:37 5:33
Brezsnóbányára érkezik	0— 4:39 11:18 0— 3:29 6:13
Brezsnóbánya—Tiszolcz.	
Brezsnóbányáról indul	0— 0— 8:38 0— 5:00 0—
Erdőkőzről indul	0— 0— 9:58 0— 5:52 0—
Tiszolczra érkezik	0— 0— 11:50 0— 7:45 0—
Brezsnóbánya—Vereskő.	
Brezsnóbányáról indul	8:10 6:25
Garamszécsről indul	9:43 8:17
Pohorella-vasgyárból indul	10:47 9:31
Vereskőre érkezik	11:34 10:38
Vereskő—Brezsnóbánya.	
Vereskőről indul	4:50 12:43
Pohorella-vasgyárból indul	5:34 1:20
Garamszécsről indul	6:43 2:25
Brezsnóbányára érkezik	7:45 3:16

Bánréve—Dobsina.	
Bánrévéről indul	4:57 8:15 12:40 5:02 9:10
Tornaljáról indul	5:36 8:54 1:19 5:42 9:51
Pelsőczről indul	6:19 9:39 2:05 6:29 10:40
Rozsnyóról indul	7:21 10:49 3:11 7:49 11:51
Dobsinára érkezik	8:41 12:10 4:31 9:12 1:14
Dobsina—Bánréve.	
Dobsináról indul	4:14 7:40 12:25 4:51
Rozsnyóról indul	5:31 9:01 1:38 6:19
Pelsőczről indul	6:20 9:54 2:32 7:02
Tornaljáról indul	7:06 10:44 3:17 7:51
Bánrévére érkezik	7:36 11:16 3:46 8:21
Pelsőcz—Murányalja.	
Pelsőczről indul	6:45 2:40 7:29
Jolsváról indul	8:09 3:53 8:37
Nagyroczéről indul	9:16 4:35 9:39
Murányaljára érkezik	9:45 0— 10:08
Murányalja—Pelsőcz.	
Murányaljáról indul	3:56 10:50 0—
Nagyroczéről indul	4:23 11:27 5:06
Jolsváról indul	5:05 12:30 5:48
Pelsőczre érkezik	6:04 1:27 6:45
Pelsőcz—Nagyszabos.	
Pelsőczről indul	7— 2:46 7:39
Csetnekről indul	8:17 3:46 8:40
Nagyszabosra érkezik	9:13 4:31 9:38
Nagyszabos—Pelsőcz.	
Nagyszabosról indul	4:15 11:30 5:04
Csetnekről indul	5:12 12:49 5:57
Pelsőczre érkezik	5:54 1:35 6:39
Bánréve—Ózd.	
Bánrévéről indul	5:00 8:20 12:55 4:57 9:29
Ózdra érkezik	6:14 9— 1:35 5:37 9:59
Ózd—Bánréve.	
Ózdról indul	6:58 10:44 3:22 7:22 0—
Bánrévére érkezik	7:37 11:23 4:01 8:01 0—
Rimakokova—Losonc.	
Rimakokováról indul	5:20 3:25
Poltárról indul	6:37 4:41
Losoncra érkezik	7:50 5:50
Losonc—Rimakokova.	
Losonczról indul	10— 7:10
Poltárról indul	11:07 8:35
Rimakokovára érkezik	12:28 10:06